

CONSTANTIN ARCU

Constantin Arcu (n. 1956, Flămânzi, județul Botoșani) a urmat Dreptul la Universitatea Al.I. Cuza din Iași. A fost avocat, judecător și inspector în Inspecția Judiciară, susținând, totodată, și diferite cursuri universitare de drept. Redactor-șef adjunct, apoi redactor-șef al revistei *Bucovina literară* (1999-2012) și redactor al revistei de cultură *Timpul* din Iași (2009-2014).

A publicat primele proze scurte în revista *Convorbiri literare*. Debutează editorial, în 1995, cu volumul de povestiri *Cenușa zilei* (Ro Basarabia Bucovina Press Rădăuți și Hyperion Chișinău). Au urmat patru romane bine primite de cititori și de critica literară, printre care *Faima de dincolo de moarte* (Cartea Românească, 2001), roman nominalizat la premiile USR-ului și recompensat cu premiile Filialei Iași a USR-ului, Fundației Culturale a Bucovinei și Societății Scriitorilor Bucovineni. A mai publicat un volum de proză scurtă și cinci volume cu însemnări de călătorie.

Premiul Cartea anului 2018 acordat de Filiala București Proză pentru volumul *Prin lumea largă. Însemnare a călătoriei mele în America de Sud*, Editura Limes. ■

CONSTANTIN ARCU

Pe drumul exilului

Centrul de gerontologie își ducea ultimele zile. Era în lichidare, cum s-ar zice. Bolnavii de covid fuseseră preluați de alte spitale, iar o parte din vârstnici erau deja la Poieni. Aici se mai aflau câțiva persoane cu dizabilități și o mână de nehotărâți. Persoanele cu dizabilități nu puteau fi transportați cu autocarul iar bătrânii, dintr-un motiv sau altul, nu se deciseseră dacă să plece acasă sau dacă acceptă să fie transferați dincolo. În orice caz, se făceau ultimele formalități înainte de predarea clădirilor deținute cu titlu gratuit.

Domnul Gogu se baricadase în cabinet și transmitea ordine prin Jana. Fusese anunțat că prin preajma clădirii pândeau ziariști. N-avea chef să dea declarații, se simțea deprimat. De

obicei, schimba glume și amabilități cu jurnaliștii, însă acum nu putea să se concentreze și nici să sufere pe careva în jur. Oricât le-ar fi cumpărat el bunăvoința, vrând-nevrând, tot s-ar fi ajuns la întrebări legate de fuga lui Volodea, despre iubitul care-l însoțea și de citarea lui la parchet. Multe ar fi fost ca mingile ridicate la fileu, însă acum nu se simțea în stare să se prefacă inocent, uimit, poate chiar cuprins brusc de veselie în fața enormității acuzațiilor. Se simțea obosit, începuse, din senin, să-l doară piciorul drept și sfaturile pe care le dădea, de obicei, altora se dovedeau lipsite de eficiență.

Toate mișcările din Centrul de gerontologie fuseseră precedate de decizii ale consiliului de administrație, deci el se afla pe post de executant. Se simțea acoperit în această zonă, nu exista niciun risc. Însă, era recomandabil să se ferească de orice indiscreții și să evite contactul prematur cu organele, ceea ce ar fi produs mult zgomot, chiar dacă soluția se știa dinainte: NUP!

Fusese citat pentru a doua zi la parchet și se întrebase cum să procedeze. Să se prezinte sau nu? După un moment de reflecție, balanța se înclinase spre nu. Își procurase online bilet de avion pentru Dubai, numai dus, părând greu de aproximat data întoarcerii. Trebuia să evite tulburările și circul din primele momente când parchetul îți pune cătușele în plină stradă și toate televiziunile, din pură întâmplare, se află chiar acolo. Degeaba ești pus în libertate după câteva ore sau zile, răul este consumat și prostimea de pe tot cuprinsul patriei află că ai făcut pușcărie.

O trimise pe Jana să afle opțiunile celor care se mai găseau în centru. Unii depindeau de banii copiilor și așteptau decizia lor în legătură cu transferul la Poieni, alții nu reușeau să se despartă de un oraș în care au trăit toată viața. Se așează în fotoliu, fricționându-și piciorul amorțit. Probabil era ceva legat de cele două vertebre din zona lombară, care îl săgetau dureros de câteva zile. Nu avea timp de medici acum, dar cu siguranță se găseau specialiști și în Dubai, unii chiar români. „Numai de nu s-ar întâmpla nimic grav", își repeta, nereușind să-și imagineze ceva concret.

Părea puțin probabil să apară astăzi mascații, socoti Gogu. El era chemat la parchet pentru ziua următoare, așa că n-ar fi avut rost deranjul, decât numai dacă s-ar fi dorit să se facă puțin

circ. Dar asta se putea face oricând și oriunde, șefa parchetului era specialistă în acel gen de spectacol public. Nici sursele lui din poliție și parchet nu-i dăduseră vreun semnal de alarmă, deci putea să rămână calm și să acționeze ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Căută în dulăpiorul biroului și scoase o sticlă cu whisky *Chivas Regal*. O ridică pe lângă piciorul amorțit, încercând să facă o glumă în sinea lui. Renunță înfiorându-se din pricina unui gând ivit din senin cu privire la deteriorarea stării de sănătate a deținuților „de lux". Își turnă într-un pahar și privi lichidul arămiu. Se putea să fie supravegheat, admise Gogu, întrebându-se dacă nu cumva aveau vreo cârtiță infiltrată printre oamenii lui. E greu să-i depistezi. Ar fi putut fi oricine, de obicei acela la care te aștepți mai puțin. Gustă băutura și se strâmbă puțin, gândindu-se: „Jana? Poate. Alex, de ce nu? Sau Americanu'. Deși…" Astupă sticla și o așeză la loc în dulăpior, amintindu-și de valiza pregătită în fișet. Avea în buzunar pașaportul și ceva bani, totul era sub control. Trebuia să aibă cât mai puține lucruri asupra lui, pentru a nu atrage atenția. Nici nu avea nevoie de mult bagaj, important era să coboare în aeroportul din Dubai, unde putea să spună cu voce tare: „Casă, dulce casă!" Avea un apartament de lux acolo, acțiuni în afaceri cu petrol și medicamente și bani cât să trăiască tot restul zilelor. De dragul riscului, investise și în criptomonede, considerându-le plasamente la capitolul risc maxim.

Numai că până în Dubai urma să treacă printr-un aeroport al groazei, după cum îl categorisise el. În care multe curse întârziau, iar altele erau anulate, cu bagaje rătăcite, rânduri interminabile la ghișeele de îmbarcare și alte necazuri. Se gândi să dea un telefon comandantului aeroportului, însă renunță imediat, asigurându-se că ar fi fost ca și cum ar fi strigat în gura mare că intenționează să plece din țară. Iar în momentele dificile, nu poți avea încredere în nimeni, fiecare își vede de interesul său.

Însuși Volodea, propriul lui nepot, a șters-o din țară fără să dea măcar un semn. Ar fi putut să-l anunțe de intențiile sale și să-și coordoneze acțiunile. Nu avea îndoieli că fuga lui Volodea fusese ca un cartuș de semnalizare tras peste potlogăriile din sănătate și mulți stăteau acum cu ochii ațintiți asupra lor.

Termină băutura din pahar, se ridică și merse în baia de alături. Spălă paharul, ca să nu miroase în cabinet, apoi se privi lung în oglindă. Era îmbrăcat comod într-un sacou maro, flanelă, pantalon negru din stofă și pantofi tip sport, din piele moale. Nimic deosebit. Un simplu călător pentru Dubai. Își privi fața trasă, palidă, semnul grijilor din ultimul timp. Însă arăta excelent pentru vârsta lui și, exceptând amorțeala din piciorul drept, nu avea probleme deosebite de sănătate.

„Așa arată un om norocos", își spuse. Se simțea confortabil cu atâția bani investiți și cu o situație materială pe care n-o aveau mulți în țară. Uneori își amintea că a plecat de jos, dintr-un sat sărac de câmpie și, treptat, a înțeles că viața e o luptă și că poate fi învingător. Ambiția lui a fost sprijinită și de noroc, astfel că, după facultate, a luat post în comerțul exterior. Acolo și-a făcut prieteni oameni de afaceri occidentali și a prins cheag imediat după evenimentele din decembrie 1989, când țara se afla în vid legislativ și de autoritate iar el s-a trezit dintr-odată în fața șansei de a trage câteva tunuri.

Ce s-ar fi făcut, dacă nu-și lua inima în dinți și rămânea cinstit și fraier? Nici nu voia să se gândească. Ar fi fost probabil în clasa de mijloc, la fel ca mulți alți colegi de facultate. Și criza care acum îl îmbogățește în fiecare zi, l-ar fi sărăcit rapid și pe el, topindu-i resursele bănești și investițiile neînsemnate. Se examină iar în oglindă, întrebând-o în glumă: „Oglindă, oglinjoară, cine-i cel mai avut din țară?"

Auzi pocnetul ușii și se întoarse de îndată în cabinet. Jana, zgribulită și vânătă la față, înfășurată într-un halat maroniu ponosit, aștepta lipită de caloriferul călduț.

– E cam frig, spuse Gogu, încercând să pară bine dispus. Vreți un pic de whisky?

După ce gustă din pahar, Jana se hotărî brusc să-i vorbească despre citație. Chiar dacă n-ar fi fost implicat și el, Gogu era totuși șeful instituției și se cuvenea să-l informeze. Numai să se ivească prilejul, să nu pară că inițial a avut un plan și apoi s-a răzgândit.

Altminteri, nici nu avea de ce să se ferească, nimeni nu-i ceruse să păstreze discreție.

– Ar mai fi o problemă, preluă rapid legătura Jana. M-au sunat ieri de la parchet, nici n-am apucat să vă spun. Nu știu dacă are vreo legătură cu centrul nostru sau de ce…

Directorul general tresări și se răsuci involuntar spre femeie, însă imediat căută să se redreseze. Făcând eforturi să pară stăpân pe sine și lipsit de interes, întrebă:

– Serios? Și ce vor?

Jana îi relată că fusese citată la parchet pentru ziua următoare, la ora 12. Gogu își apăsă podul palmei, încercând să se stăpânească. El fusese chemat la ora 10. Se potrivea. O auzi pe Jana spunându-i că nu i s-a comunicat motivul, urma să fie pusă în temă de procuror. Doamna de la parchet o asigurase amabilă că era o formalitate. Avea să i se pună câteva întrebări, nimic deosebit, iar Gogu se gândi că doamna amabilă tocmai pregătea cătușele și anunța televiziunile să fie prezente de la prima oră în fața parchetului.

Pe când Jana ieșea din cabinet, Gogu se întrebă din nou, cu îngrijorare, de ce nu primise niciun semn de la oamenii lui din poliție și parchet, doar n-au fost luați la ochi toți deodată.

* *
*

Thomas apăru la ora stabilită și luă valiza pe care Gogu i-o indicase printr-un semn ambiguu. Thomas avea o figură colțuroasă, întunecată, cealaltă față a lui Gogu. Pe cât semănau la înfățișare, pe atât se deosebeau. Era fiul natural, prietenul și singurul om în care avea încredere. Trecuse prin școli înalte în Viena și-l urma pe Gogu peste tot. O făcea pe șoferul, însă era omul bun la toate. Suferea de o boală rară numită *asexualitate*, fiind lipsit de interes și de dorință sexuală, ceea ce-l făcea să semene cu un cyborg.

– Plecăm într-un sfert de ceas, îl anunță Gogu, consultându-și ceasul Omega.

– OK, spuse Thomas. Ăsta-i tot bagajul?

Copilărise în Viena și nu reușise să se dezbare de accentul nemțesc, însă pe Gogu nu-l deranja pronunția lui. Era important

că nu se amesteca în discuții inutile și știa să-și țină gura. Toate activele din țară, inclusiv autoturismul *Porsche Cayenne*, erau trecute pe numele lui Thomas. Fusese pregătit iar Gogu, gândindu-se la toate astea, era tentat să spună că fusese dresat să se descurce în toate împrejurările, inclusiv în situația, puțin probabilă, în care el, Gogu, s-ar afla în spatele gratiilor. Imediat își alungă gândul sumbru, reproșându-și că se poartă copilărește.

Răspunse distrat, ridicând mâna, la salutul portarului, ca și cum ar fi ieșit la o plimbare cu mașina. În fața porții, Thomas îi aruncă o privire scurtă.

– La aeroport, Tommy, spuse placid.

După prima intersecție, avu senzația că sunt urmăriți. Continuă să supravegheze prin oglinda retrovizoare drumul și, după alte două intersecții, autoturismul închis la culoare, probabil Dacia Duster, se afla tot în spatele lor.

– I-am văzut, spuse Thomas. Cred că ne urmăresc.

– Încearcă să scapi de ei, îi ceru Gogu. Se uită din nou la ceas, apoi adăugă: Avem tot timpul să ne jucăm, dacă asta vor. Continuă să mergi liniștit, să nu le dăm de bănuit că i-am depistat, Tommy. Așa. Și când ai ocazia, țâșnește pe o variantă îngustă, să ne piardă urma. Noi avem mașină de mașină, nu rablă ca ei.

Simți din nou un fior de teamă, de care încercă să scape. Poate că se afla în eroare și Dacia Duster rula întâmplător în spate. Însă aceeași impresie o avusese și Thomas iar el nu suferea de depresii și nici nu era stresat. Părea curios, pentru că nimeni, nici măcar avocatul, om parșiv, dar de încredere, nu știa de plecare.

Exact în acel moment, Thomas trase brusc de volan și autoturismul se năpusti pe o stradelă aglomerată, evitând la mustață o bicicletă. Gogu își împinse picioarele în podele și strânse mânerul ușii. Numai să nu intre careva în ei, în rest, nu-și făcea griji. Mai trecuseră prin momente din astea și, de fiecare dată, cu brio. La miezul nopții va fi la câteva mii de kilometri distanță, departe de mâna lungă a DNA-ului. În oaza în care își aflau tihnă și alți cunoscuți, feriți de urmărire și la adăpost de orice răspundere penală.

Autoturismul ieși într-un bulevard, viră pe neașteptate și pătrunse în altă stradă îngustă, cu sens unic. Gogu vru să-i atragă

atenția că se află pe sens interzis, însă Thomas ridică un deget de pe volan, transmițându-i că știe semnele de circulație. Altcineva, în glumă, ar fi adăugat probabil că era o stradă scurtă și nu merita să i se dea prea mare atenție.

Într-adevăr, strada avea numai vreo două sute de metri și, exceptând claxoanele câtorva șoferi căpoși care se deplasau în sens invers, nimeni nu le deranjă înaintarea. În prima intersecție, Thomas reduse viteza la limita legală și se înscrise în trafic spre aeroport. Nicio Dacia Duster nu-i mai urmărea, vânătoarea luase sfârșit.

– Lipsesc un timp din țară, Tommy, îl anunță Gogu, în apropierea aeroportului. Îți transmit cât de repede ce-i de făcut. Comunicăm numai pe adresele și în condițiile pe care le știi.

– E-n ordine, confirmă Thomas, trăgând autoturismul în fața aeroportului.

Gogu își puse mâna pe umărul tânărului și-l privi în ochi. Își luă apoi valijoara de alături și coborî în aglomerația agitată. Se simțea protejat prin mulțimea de oameni cu bagaje, trecând într-o parte și-n alta. Aruncă o privire peste tabelul electronic *International Departures* și observă că zborul fusese deja afișat. Găsi imediat ghișeul de *check-in* și se așeză la rând, încercând să fie calm. Era important să-și păstreze cumpătul, se afla la câțiva pași de libertate.

Funcționara de la ghișeu, o doamnă spre cincizeci de ani, cu nas ascuțit și fața aspră, se uită un timp în pașaport și-l întoarse pe toate părțile, de parcă ar fi căutat ceva între file. Privirile domnului Gogu îi urmăreau cu uimire și strângere de inimă frunzăreala. Deși trecuse prin multe aeroporturi, niciodată nu i se mai întâmplase una ca asta. Era ceva bizar. Se simți cuprins de neliniște și de ușoară nervozitate. „Nu înțeleg nimic. Dacă ei știu ceva și au dovezi, cum de-mi dau drumul? Sau numai mă încearcă? Poate c-ar fi mai bine să-mi recapăt pașaportul și să mă cărăbănesc de-aici, cât de repede pot. Dar cum să-mi cer înapoi pașaportul? Asta le-ar întări bănuielile…", se gândi.

Doamna îi aruncă o privire rea prin ochii mici, verzui și ridică un telefon fără fir. Continuând să-l țină sub observație intermitentă, începu să converseze cu cineva care în mintea lui

Gogu căpătase înfățișarea unui anchetator. Era decis să facă plângere către comandantul aeroportului și să-i ceară s-o penalizeze pe cucoană sau chiar s-o dea afară. Un gând, pe care nu îndrăznea să-l formuleze clar, îi săgetă prin cap. Până aici i-a fost? Înseamnă că l-au pierdut pe drum și au dat telefon la aeroport să-l rețină. Te pomenești că îndată apar polițiștii de frontieră și-i pun cătușele, Doamne ferește! De ce naiba nu se cărase dinainte din țara asta nenorocită? Acum putea fi în Dubai sau prin Caraibe, lenevind la soare pe o plajă, iar două mulatre drăguțe i-ar fi făcut vânt cu evantaiele, nu-l alergau gaborii prin aeroport.

Însă cucoana continua să vorbească și asta îl scotea din sărite. N-au dreptate ăștia cu bancurile despre blonde? Putea să telefoneze după ce-l rezolva pe el, cum de se pot întâmpla asemenea anomalii? O doamnă din spatele lui începu să vocifereze că în ritmul acela vor pierde și următorul avion, iar el ridică din umeri și arătă spre femeia de după ghișeu, declinându-și vina pentru perturbarea traficului aerian. Trecu un veac până când funcționara reuși să încheie discuția și tot părea dezorientată. Îi întinse biletul și pașaportul, neconvinsă, iar Gogu răsuflă ușurat. Se simțea ca și cum ar fi pătruns pe o autostradă însorită la capătul căreia scria cu majuscule destinația finală: Dubai.

Făcu o pauză scurtă pentru a se liniști, apoi luă câteva guri de apă plată și aruncă sticla într-un tomberon. Se așeză la rând pentru controlul de securitate, își scoase sacoul, ceasul și cureaua și le puse într-o tavă. O fetișcană brunetă se interesă de laptop și-i ceru să-l scoată din geantă. Se simțea ușor amețit și, la semnul unui individ cu figură severă, trecu prin poarta detectoare de metale. Se opri la capătul benzii așteptându-și bagajele și, totuși, nu reușea să alunge din suflet un sentiment de panică. Tipul sever scotocea printr-un bagaj și domnul Gogu băgă de seamă că era valijoara lui. Controlorul întoarse lucrurile, verifică dacă geanta nu avea compartimente secrete și, cu o expresie autentică de dezamăgire, se văzu nevoit să-i dea drumul.

Își strânse lucrurile cuprins dintr-odată de exaltare, imaginându-și din nou că se afla pe autostrada însorită ce duce spre Dubai. Trecuse brusc de la agonie la extaz, deși schimbările subite sunt periculoase pentru sănătate. Numai că nu-și putea opri

șuvoiul de bucurie care-i creștea în inimă, după ce trecu și de controlul pașaportului. „Mama voastră de golani, ați crezut că puneți mâna pe mine, așa-i? *No!* Ca să vă spun drept, nu s-a născut omul care să-i pună cătușe lui Gogu Voineag, să știți asta!”, își dojeni anchetatorii ipotetici.

În avion, își ocupă locul 18A și-și puse căștile pe urechi, încercând să asculte muzică de pe telefon. Această pasăre de oțel se va ridica în zbor și cât ai clipi din ochi va fi în țările calde. „Viața e o poveste minunată, frate, numai să știi cum să te ferești de zmeii cei răi din parchet.” Își roti privirile, constatând mulțumit că avionul era plin și se apropia ora plecării. Pilotul tura câte puțin motoarele și aștepta probabil dezlegare de la turnul de control.

Închise ochii, încercând să ațipească. Își dorea să adoarmă și, la capătul somnului, să coboare în aeroportul internațional din Dubai. Pentru a-și potoli stresul prin care trecuse astăzi, intenționa să comande un whisky după ce se ridicau în aer. Mai târziu tresări, părându-i-se că se întâmplă ceva ciudat în avion. Băgă de seamă că două însoțitoare de bord se agitau în față iar în atmosferă plutea un aer de nervozitate și nerăbdare. Privi din nou ceasul; ora plecării era depășită cu mai bine de douăzeci de minute.

Nu apucă să facă presupuneri legate de întârziere, când comandantul anunță că avionul este reținut la sol din cauza unei alerte cu bombă, iar călătorii urmau să coboare pentru a se face verificări. Gogu nu înțelese nimic din comunicatul comandantului și se miră de ce nu decolează odată. Tot timpul se dădeau alarme false și se închideau școli sau supermarketuri, însă la avion era nevoie să funcționeze alte reguli.

– E o alarmă falsă, spuse Gogu, zgâlțâindu-l de mână pe pasagerul de alături. Așa-i de fiecare dată!

– Și ce vrei să fac? Au procedurile lor, se lepădă omul, un grăsun cu figură bonomă.

– Îmi cer scuze, spuse Gogu, dându-și seama de ridicolul situației. Nu știu de ce m-am aprins așa. Procedurile trebuie respectate, n-au încotro.

Simțea că nu poate gândi și că nu-i stătea în puteri să decidă ceva, trebuia să se lase în voia curentului. Parcă se afla pe

altă lume, totul devenise absurd. Se ridică în picioare, la fel ca toți ceilalți călători, așteptându-și rândul la coborâre. Descumpănit, își luă valijoara din piele maro, în care nu se găsise nimic compromițător. De ce erau obligați să coboare? De ce se întâmplă asemenea accidente cosmice? La urma urmelor, verificările puteau fi făcute cu pasagerii în avion. Ar fi fost mai operativ, de ce nu-i spune careva comandantului? Pasagerii să nu coboare!

Luat de val, coborî pe scara avionului și se îndreptă spre autobuzul care urma să-i transporte la ușa aeroportului. În apropiere se aflau doi polițiști și Gogu îl descoperi, cu uimire, pe Tincu. Era omul lui. Încercă să-i capteze privirea, sperând să afle detalii despre situația în care se găsea.

– Vă rog să ne însoțiți la sediul poliției de frontieră pentru formalități, spuse ferm celălalt, probabil un gabor în grad înalt.

– Nu-nțeleg, se opuse, formal, domnul Gogu, dezamăgit că nu surprinsese nimic pe figura lui Tincu. Ce naiba…

– Alerta cu bombă a fost inventată de DNA, spuse polițistul. Mascații vă așteaptă în aeroport, poate și niște reporteri, dar nu cred că vreți să-i întâlniți. Stați liniștit, le-am luat-o înainte. Vă scoatem numaidecât de-aici și veți pleca din țară pe altă filieră. Salutări din partea domnului ministru. ■

(fragment din romanul *Tramvaiul 13* în curs de apariție)